

הוא למיה, למיה, דלילאי למיה?

השקפת עולם הומוריסטית שופרים מכובד דים ואינטליגנטיים אינם מעזים להשקיע ב"ספרות רצינית".

סימנזן מתגורר בקאן. הפגישה אתו היתה תוצאת המאורעות הנעימים ביותר. הוא בא לראיון לבוש כובע קטנטן לבן ומקטרתו ה"נצחית המפורסמת".

"אשיב ברצון לכל שאלותיך", אמר סימנזן.

"איני רוצה לשאול אותך שאלות", אמר תי. "אני רוצה לשוחח אתך, אם אפשר".

"מצויין", אמר סימנזן. "כך הרבה יותר טוב". וישבנו ושוחחנו כשעה.

לסיבטי, הסגירה בפני זרים, ולהתגורר שבע שנים דוקא בלהסה, במחיצתו של הדאלאי לאמה. איזה סרט אפשר היה לעשות על כך! חבל שהרפתקה כה יפה בוצעה על-ידי שני אנשים משעממים, חסרי דמיון, עמוסי סנסטיביליות וזלה של בני עיירה קטנה. אפילו אם היה הסרט נמשך שבע שנים רצופות לא יכול היה לשעמם יותר. הנהלת הפסטיבל קראה לשני רופאים כדי להעיר אותי.

לבית-הספר, מכצע תעלולים, עזר לו ב"מלחמותיו נגד העולם העויין".

אחד הרגעים הנפלאים והחזקים ביותר הוא הרגע בו נפצע הבאלון, גוסס ומת. שום שח"קן לא יכול היה לשחק את הפרידה הנוגה הזאת מהחיים. כפי שעשה זאת באלון אדום שעלה 100 פרנק. אילו יכולתי, הייתי עורך אתו אינטרבייו. וכמה הוא יפה!

"סלח לי דרגע..."

אני גר בקאן, אמר סימנזן, אך לעולם לא תמצא אותי בחברת סטובים, או סופרים, או מיליונרים. בכל בוקר אני יוצא עם ילדי לשוק. אני מכיר את כל ה"רוכלים והתגרנים. כולם מכירים אותי. אני יודע מאיזה כפר בא כל אחד. כך אני יכול לכתוב. איני יכול לכתוב על מקום ששהיתי בו חצי-שעה.

יפה כמו בובה

הרי הריבוייה

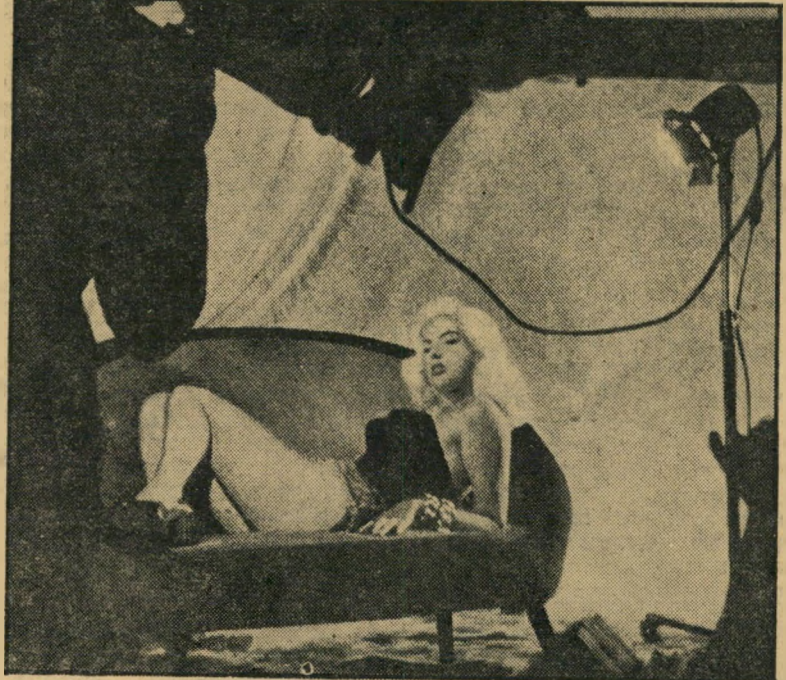
הייתי רוצה להציג בפני הקיורא ה"ישראלי דמות שבאירופה היא מזה 20 שנה שם דבר — ז'ורז' סימנזן.

סימנזן הוא אחד מגדולי הסופרים של ימינו, וסופר גדול בכלל. המצחיק הוא שאת הקריירה והפרסום שלו החל בסידרה של נובלות בלשיות, בהן יצר את הטיפוס של האינטפקטור מגרה. אך סימנזן אינו סופר בלשי. הוא גאון הטרגדיה. הרקע לכל על-לוחיו (הוא כתב 200 ספרים) הוא תמיד: א

ה הציבים עשו כמה דברים דומים.

ג'ורז' טרנקה הוא אמן המרינוטות. ילדעתי הוא מגיע במקצועו עד למדרגה של גאונות. בסרטי הברכות שלו יש תוכן, הרי מניות ועומק שלא ייתכנו בסרט עם אנשים חיים. דומה שכל האכזבה מהדברים המכוערים וכל האהבה לדברים היפים מצאו להן מפלט בברכות הדוממות הללו, שיצאו מ"עולם האגדה" — שהוא כה יותר ויותר מושלם מהעולם שלנו. טרנקה נחל כאן הצלחה כבירה, ואפילו מבקרי הקולנוע העמור סים התחייבויות קוקטייל (זה לא חיינם) נש-

איני אוהב את הספרות הצרפתית. היא אינטלקטואלית. הטרגדיה האמיתית היא ת"מ פשוטה, שאובה מהחיים, בגילויים הפרימיטיביים ביותר. בספירה האינטלקטואלית אין טרגדיה ואין קומדיה, יש רק מלים.

דיאנה דורס בקאן
מתוך להציץ במאה פראנק

על שולחני מונחים שלושה ספרים — חוק העונשין הרומאי, התנ"ך והברית החדשה. אילו ידעו הסופרים של היום לחזור אל ה"קיצור, הכוח האמיתי של התנ"ך והספר גדיה היחזית, היו עוזרים ליצור את הספרות של מחר. סלח לי, אני הולך לרגע לעשות פייפ".

ולכשחזר: "נולדתי בליז'ו, בבלגיה. לאמי היה בית מלון קטן, הדיירים העיקריים היו סטודנטים יהודיים ממזרח אירופה. היום הם ללא ספק אנשים חשובים בישראל. אני רוצה לבקר שם. האנשים הללו נתנו לי את החינוך הספרותי הראשון. קראתי את גוגול, צ'יכוב ודוסטויבסקי בטרם ידעתי מיהו בלוק. אני חושב את גוגול לענק של הספרות האירופית, ואני מאמין שיגלו אותו סוף-סוף גם כאן".

כמעט תמיד, פשע, אלימות או משהו מכוער. אך האם החיים יפים? האם לא מונחת האלימות ביסודה או בשיאה של כל טרגדיה?

גיבוריו של סימנזן לבושים כמעט תמיד בגדי עבודה. תמצאו אותם בנמל, ליד המנוף, בקטר התכתבת, בבית החרושת — אנשים כב"ד, חולמות. בעלי עורף של פר ועינים שקיעצמם. גם ברנע שהם הולכים לגרום אין איש מבין אותם. הם אינם מתאימים לעולם — ואולי העולם אינו מתאים.

מו לרווחה בראותם את סרטיו. בכלל, אם יש השנה הצלחות אמנותיות בקאן, הרי הן הצלחות ללא כוכבים, כאמור.

מישהו ניגש לשולחן. הוא במאי. הוא רוצה להכין סרט על סימנזן, כמו הסרט על פיקאסו. סימנזן מסרב ברוגז — תענוג לראות אותו מתרגז.

"אני עובד עכשיו עם קלווין", אמר סימנזן. "אנו מכינים סרט על סטריפ טייו. סרט בלתי-קסאולי לחלוטין. הנושא הוא ה"דיעה יהיה הקינאה. החיים הקטנטנים של האמניות הקטנטנות הפשוטות את לבושן ערב ערב בפני הקהל".

יחי המדך!

אם העולם נתן לבלגיה את סימנזן, נתנה בלגיה לעולם את בואנה קיסוקי — סרט בלגי שנועד להעליב את הפסטיבל ואת הקהל ואת האנושות בכלל. כמה יפה היא אפריקה. וכמה יפה הקונגו, עד שבא מלך בלגיה ומסתיר את הגוף. כי הוא בא לבקר את נתיניו השחורים, וגם את הפילים.

"יחי המלך!" צועקים הפילים.

"יחי המלך!" צועקים השחורים.

"יחי המלך!" צועקים עצי הגיונגל ואתם כל אפריקה.

המלך מחייך אל אפריקה. הגייראפים מש"תחוחים.

בתחילת המאה הזאת התקיים מסע העונשין הנורא ביותר בהיסטוריה הקולוניאלית — מסע העונשין הבלגי בקונגו.

יחי המלך!

כולל הקומה השישית

משטרה הורידה את השלט שהיה מלשי ליד הטלסקופ על הטיילת. על השלט להיות כתוב: "במאה פרנק תוכלו להתענג על מראה הירח, גנוס, מארס, יופיטר ודירתה של דיאנה דורס בקומה הששית של קרלטון".

משעמם בטיבט

שבע שנים בטיבט — חבל על ש"נים טובות שבוזבוזו לשוא. סרט אנגלי מהגרועים ביותר שנראה בקאן. יוצרי הסרט, שני אוסטרים, הם ללא ספק בעלי אופי. הם רחמו ממחנה שבויים בהודו, הצליחו לחדר

אן היא המיפגש הפיננסי הגדול של השנה, ללא ספק. פה שורצים: במאים, אסיסטנטים, שוליות-במאים ושוליות אסיסטנטים, סוכנים וסוכני סוכנים, סרטורים לדבר מצוה ולדבר עבירה. מפיצים ומפייצונים ואנשי יחסי ציבור, והזמן קצר וה"מלאכה מרובה.

שני מיליארד פרנק עוברים כאן במוזמן מיד ליד תוך 14 יום. בערך מיליון ל"י ליום. זה רק בעסקי קולנוע.

חוק מזה ישנם בתי מלון, מסעדות וק"י. ומה שמרויחים בקולנוע מוציאים בכתי המלון ובקיננו. בא מהר, הולך מהר, חוזר מהר, בורח מהר. העיקר המהירות. אומרים שמאזן הרויח של הקוינו בתקופת הפסטיבל אינו נופל ממאזן הקולנוע, אם לא למעלה מזה.

אימרה של במאי: "אילו לא היו משלמים לי היטב, לא הייתי עוסק במלאכה זו בעד כל הון שבעולם!"

כוחה של תענוגות: כוכבת אמריקאית הת"פארה שהצליחה להודיע לבעלה כי הם עומים דים לארח ילד — בטרם נודע הדבר לעת"נאים.

ז'אן גבריאל דומרג ערך קוקטייל, פרטי מאה. הטלפון צלצל בחדרו: "האללו, כאן מלך איטליה".

"עזוב אותי", אמר ז'אן גבריאל, "עשרה לפניך ניסו את הקונגוס הזה בשביל לקבל הזמנה".

אבל במקרה זה, היה אומברטו. כך התברר.

צרפתי על אמריקאית

לצה פסטיבלית: אחד משה אשה! טבעת מהמים, ורץ לצלצל למשטרה. כאשר חזר, מצא גבר נתון עליה, מנשק את צווארה בתאווה.

"עזוב אותה!" צעק המציל. "אתה לא רואה שהיא מתה?"

"חשבתי שהיא אמריקאית", התנצל הגבר. סיפור קצת ישן, אבל הוא מלמד משהו על רמת קאן השנה.

הבאלון האדום

על העניין הזה מוכרחים לדבר ב"רצינית פסטיבלית הקולנוע הוא הזדמנות יוצאת מגדר הרגיל לראות את האינטליגנציה בקולנוע. יותר מדי סניקה, יותר מדי פרי-סומת, יותר מדי כוכבים יותר מדי כסף. נגד זה יש רק עצה אחת — לברוח. ובעלי הכשרון בורחים.

הסינמסקופ הביא אתו דבר גדול — את האפשרות לצלם סרט שבו הכוכב העיקרי הוא השמים, ההרים, העצים, הדגים, החיות וכמה בני אדם בתור סטטיסטים. אפילו ה"אמריקאים יוצרים עתה סרטים שבהם הגיבור האמיתי הוא אלוהים, שיצר את העולם הזה שבו מצויות עוד כמה פיות שיד אדם לא חבללה אותו. שוב לא רואים פרספקטיבות קמרות של מרסל קרנה. רשות הדיבור ל"מרחבים.

זהו סוג אחד של בריחה. הסוג השני, ה"מעניין והאמנותי יותר, הוא הסרטים שהופ"קן ללא אמצעים, ללא שחקנים, רק בעזרת רעיון. והם הטובים ביותר, השנה.

אבל לאמורים, שזכה בפרס קאן 1953 על סרטו הקצר הטיילת, הופיע עשה עם הבאלון האדום. קשה להאמין שפחד לקחת באלון פשוט, שכל ילד משחק בו, ולהפיה בו רוח חיים ולהפוך אותו לגיבור של סרט מרתק, עמוק ונוגע ללב. מהרגע שהילד, בעל הבאלון, רואה בבאלון יצור עם חיים משלו, הופך הבאלון ליצור חי. הוא מלווה את הילד